

ዝኸሪ የማኅ-ባሪያ፡ ጸሊም አልማዝ ዘመና

አብራሃም ብርሃነ

ዕለት፡7/11/2017 ዓ.ም.ፈ.

-----/-----/-----

ኸቡራትንን ኸቡራንን፡አብዚ ኣርእሲቲ ከም ዘንብብኸምዎ፡ብዛዕባ የማኅ ገብረሚካኤል ወይ ብልሙድ የማኅ ባሪያ ገለ ክብል ወይ ክጽሕፍ ምዃኒይ ቆብ ኣቢልክምዎ ክትኩኑ ተስፋ እገብር።ብሓቂ ድማ፡አይሰሓትኹምዎን ኣለኩም።ብዛዕባ፡ ‘ጸሊም አልማዝ ዘመና’ ገለ ንምባል ሓሊነ ኢየ፡ተብረሰ ኣሉኹ።ብዛዕባ፡የማኅ ክጽሕፍ ካብ ዝብል ግዜ ኣይቐለለን፡ግን ብዝተፈላለየ ምኽኒይታት ኣይተዓወትኹን ኢየ።

ዓሠርተው ሠለስተ ዓመት ይገብር፡ ሓንቲ ናይ ቐረባ ቤተሰብ የማኅ ዝከውነት፡አብ ፒያሳ ከባቢ፡ ‘ማሕሙድ ሙዚቃ ቤት’ ኩዕምስ ኢልካ፡ትነብር ዝነበረት ምስይስይ ኣብ ዝበለሉ እዋን፡ናብ ወግዕና ተጸንቢራ ኣላ።ወግዕና ብዛዕባ ሙዚቃ፡ድራማን ቐልድታትን ቐለድትን ዘተኸረ ምንባሩ ትዝ እብሊኒ።ንጎ፡ወግዕና ተበሪህዎ ምዃኒ ድሕሪ ምሕባር፡ካብተን ኣብ ጥብብ ምሒር ፍቕሪ ዝሓደረን ደቂ ሓዋን ሓንቲ ምዃኒ ብምሕባር፡ቤተሰብ ባሪያ ምዃኒውን ትሕብረና።ንሕና ድማ ኣመና ባህ ኢሉና፡እቲ ምንታይ ዘመድ ንፈትዎን ነኸብሮን ሰብ ብምርካብና።

ኣብታ ምሽት፡ብዙሕ ወግዕታት ጥብብን ጥበባውያን ኣውጊዕና፡ኣነ ንመርካቶ ኣሰፋ ገለታ ሆቴል ገጸይ፡ገለኡም ናብቲ ከባቢ ፒያሳ ዘሎ ሰፈራት፡ገለኡም ናብ ‘ኣራት ኪሎ’ን ‘ሰድስት ኪሎ’ን ከዕ ናብ ‘ሰሜን ገበያ’ን ወዘተን ተበተና፡እታ ቤተሰብ የማኅ ድማ፡ ናብ ቤታ ኣምርሐት።ብድሕሪ፡ካልእ ምዕልቲ፡ናብ ቤታ ወሲዳ ብዛዕባ ታሪኽ ሕይወታ፡ ኣብ ዕሙር መጋሪያ ዕላል ኣእትዮ ኣዘንተወትለይ፡ንጎውን ካብ ኣሥመራ ካብ ትወጽእ ብዙሕ ብምግባራ፡ብዛዕባ ኣሥመራን ጥብብን ከዕ ብዛዕባ የማኅ ባሪያን ክትፈልጥ ከም ትደልይ ሓበራትኒ።ከምቲ ጭሩ ብዓቕማ ትሕጎም ዝበሃል ድማ ዘለኒ ተወኸኹ።

“ሎሚ እግሪ እንድሕሪ ኣትኪልናዮም ጽባሕ ተመሊሶም ክሓዝሉናዮም።”
ሓብቲ፡ “መትከል እግሪ እናበልካ ሽሌ-ም ትሕግዎም ኣለኹ ንሸሽ መእሰ ኣሽ እግሪ ትተከል?” ምስ በሰቶ የማኅ ዝመለሰላ።

ነቲ ዘዋጋዕኸዎ ብዘሰምዑት፡ ነቶም ኣብቲ ከባቢ ዝውዕሉ ዝነበሩ ኣዕሩኽ ‘ጀምላ’፡ብምግራምን ብሓውሲ ምግናን ትነግሮም፡እሞ ኣነ ብዛዕባ የማኅ፡ገለ ክጽሕፍ ይሓቱኒ። ‘ኣነውን ክፍትን ኢየ’ ቢሊ ይሃድም ብወሽጠይ።እቲ ምንታይ፡ብዛዕባ የማኅ፡ “ኣነ ከመይ ኣቢሊ ኢየ ዝጽሕፍ።”፡ባህግን ሰሃሮን ኔሩኒ ኢየ።ግን ክእለትን ዓቕምን ይሓጽረኒ ኢየ ዝብል ሓይል ድፍኢት ከየተግበርኸዎ ይተርፍ።ብሰንኺ ኣይኸእል ኢየ ዝብል ወሽጣዊ ድፍኢትን፡ ኣነ ብዛዕባ ባሪያ እንታይ ኢሊ ኢየ ክጽሕፍ ዝብልን ዓትዒቱ ሓዘኒ።

በዚ ድማ፡ንከባቢ ፒያሳ ክሃሳ ጀሚረ።እንተከውን፡ዓመት ብዝመጸ ቐጽሪ ምስ ዝኸሪ ሞቱ ተታሓሒዙ፡ እቲ ሕቶን ጠለብን ‘ጀምላ’ ናብ ሕልናይ ይመላለሰኒ ኢየ።ኣብ ዓመቱ፡ ኣብ ካልኣይ ዓመቱ፡ኣብ ሳልሳይ ዓመቱ ወዘተ ዝሓቱኒ ኣድነቕቲ ባሪያ ኣይሰኣንኹን።ግን ከ ድፍረትን ሓባን ስኢነ ተረፍኹ።

ከምዚ ኢሉ እናከደ፡ሓደ ኣብ መደበር ተለቪኸኹን ኢቲቪ፡ ኣብ ብርኺ ሓላፍነት ዝዓይይ ዝነበረ መቐርብና፡ብዝኸነ ኣጋጣሚ ናይ ምርካብ ዕድል የጋጥመኒ እሞ፡ ንሱውን “ብዛዕባ የማኅ ዘይትጽሕፍ፡ መጽሓፍ ከማን ከተዳልዉሉ ይግባኣኩም ኢየ።” በለ።ኣነ ድማ እው፡ሓቕካ ድኳማት ኢና፡ጭቡጥን ሰፊሕን ሓበሬታ ከዕ ምስኸርን ከኣ ክትረኽብ ኣለካ።ግን ክፍትን ኢና ይብሎ።ንሱ ኸኣ፡ “ክንጽብይ ኢና!” ቢሉኒ ተፈላሊና።ከምዚታት ዝብሉ ብዙሓት የጋጥሙኒ እሞ፡እሸታይ እናገልጽኹ፡ዕዳ እናተሰከምኩ፡ብሕልናይ እናሃደምኹ እነብር ኔረ፡ዋላ ሎሚውን ዕዳ ሕልና ኣለኒ ኢየ።

ግን ሓደ መዓልቲ፡ጸሓፍን ጋዜጠኛን ስብሓት ገብረዝጋብሔር፡ኣብ ዝከውነ ቦታ ንራኸቦ።ንስብሓት ተረኪብካዮ ከም ሓደ ፍሉጥን ፈላጥን ወሽጥካ ሕተቶ-ሕተቶ ኢየ ዝብለካ።እሞ ከኣ፡ብርቐዕ ናይ ምሕታት ባህጊ ዘለኒ ሰብ ይትረፍ፡ሓፋር ዓይኒ ዝበሃል’ውን፡ ንስብሓት ክሓቶ ዝደናደን ኢየ ዝመስለኒ።በዚ ኹነ በዚ፡ “ጋሼ፡ክሓተካ ዝብሎ ነገር ኣሎ እሞ ክጥይቕ ይኸእል ድዮ።” በልኸዎ።ንኣኸብሮት እምበር ሕራይ ከምዝብላኒ ኣይሰሓትኸዎን ኢየ። “እሺ፡ኤመስግነካ እፈቱ።ግን ንምንታይ ኢካ ትጽሕፍ እባ።” በልኸዎ።ንሱ ድማ፡“ክጽሕፍ ስለ ዘለኒ ኢየ ዝጽሕፍ።እምበር ኣነ ንሰብ ከምህር፡ከዘናግዕን ወይ ሓበሬታ ክህብል ኢሊ ኣይጽሕፍን ኢየ።” በለ።።

ኣነውን ብልባይ ሮፍታ ተሰምዓኒ፡እዚ ኸኣ፡ዋላ ዓቕሚ ከዕ ክእለት ኣይሃልወኒ፡ኸጽሕፍ ስለዘለኒ ዘይጽሕፍ ከ፡ ዝብል መንፈስ ወረር በለ።ብሓቂ ክእለት ክህልወካ፡ዓቕሚ ክትውንን ማዕረ ኸንደይ ጽቡቕ ኢየ፡ግና ዓቕምን ክእለትን ስጋብ ተጥርይ ከ፡ ካልእ ሕቶ ናብ ሕልናካ ዝወረከ

ኢዩ።መሸም፡ከምዚ እናበልኹ፡ ኣብ ሓደ ዩኒቨርሲቲ ንጋዜጠኛን ጸሓፍን ኣማኑኤል ሳህለ ይረኽቦ እም፡ብጽሑፋቱ ካብ 4ይ ክፍለ ኣትሒዞ ፍቕሪ ምንባብ ከም ዝሓደረኒ ሰብ መጠን፡ከም ዓርኽይን ሓወይን እምበር ከም ንና ወይ ከም ዓቢ ሰብ ዝሰኸፎ ብዘይምዃኑ፡ብዛዕባ ምጽሓፍ ኣድሂቦ ክሓቶ ተቐሰብኹ።ንሱውን፡ንሕቶይ ከምለሰ ከሎ፡ “...ክጽሕፍ ስለዘለዎ፡ ከም ዝጽሕፍ...” ዝገልጽ ሓሳብ ኣውጊዑ።

ሓደ ግዜ፡ “ንምንታይ ኢካ ንዓርኽካ፡ካብ ፖለቲካ ወጻእ ዘይትብሎ።ፖለቲካ ንፖለቲከኛታት ኢዩ።እንታይ ገዲሽዎ ኢዩ፤ ኣብ ሃይማኖቱን ሕይወቱን ዘይግደስ ግዳ ካብ ፖለቲካ ክጽሕፍን ኪዛረብን ግዜኡ ዝሕልፎ...” ክብሉ ደቂ ማሕበሩን ተደናገጽቲ መንግስትን ምክርን መዓዶን ኢካ ክብሉ ይላበዉ።ብተወሳኺ’ውን፡ብካልእ ሰብ ገቢሮም፡ጽሑፋትካ ሰብ ከም ቐደሙ ክንብበልካ ተኩይኑ ካብ ፖለቲካ ክትወጽእ ኣለካ።ንዓካ ሰብ ብካልእ ኢዩ ዝጥምተካን ዝጽበየካን ኔው ብሎ፡እዚ ፖለቲካ... ዝብል ወፍሪ ይበዝሖ።ኣነውን ሓደ መዓልቲ ኣብ ወግዕና፡ከም ሕልናኽን ከም ዉሳካን ግደን ጸሓፍ ኣይብለካን ኢዩ ይብሎ።

ብዚን ወድዝን ድማ ፖለቲካዊ ስታፌን ጽሑፋትን ንዝተወሰን ግዜ እዋን ክእለይ ፈቲኑ ኢዩ።ግና ድሕሪ ዝተወሰነ ግዜ ጽሑፍ ብዝጸሓፈ፡ደዊሉ ከምዚ በለ። “...ሓንቲ ጽሕፍቲ፡ጽሑፊ ኣለኩ ኢዩ፤እም ኣንብባ እም ርእይቶካ ንገረኒ ኢካ...”፤ ይብለ።ኣነ ድማ ብወሽጠይ እናተሰመዓኒ ነቲ ጽሑፍ ኣንቢብዮ።ርእይቶይን ሓሳባይን ድማ ሃብኽዎ።እቲ ዝገረመኒ ድማ ብምጽሓፍ ኣይኩንን ኔሩ።እንታይ ደእ ኣይትጽሓፍ ቢሎም ወፍሪ ተዋፊርሉ፡ክገድፎ ዘይምኽኣሉን ባህሪኡን ኣብ ግምእት ኣእትዮ፡ባህልን ልምድን ምጽሓፍ ቁውምነገር ይሃልዎ፤ኣይሃልዎ ኣንባቢ ዝፈርዶ ኩይኑ ምፅሓፍ ዊንታ ምዃኑ ግደፎ ኢሎምካ ዘይትገድፎ ከምዝኩኑ ብምሕሳብይ ኢዩ ብምግራም ሓሊፈዮ።

ብዛዕባ ኣማኑኤልን ሕጊ-ግደፍ ዘውርይሉ ዝነበሩን ካልእ ግዜ ክጽሕፎ ኢዩ።ነዚ ዘልዓልኽዎ ብዛዕባ ምጽሓፍን የማነን ብምዃኑ ከም መእተዊ ሓሳብይ ተኩነኒ ቢለ ኢዩ።እም ደኣ፡ከምዚን ከምቲን እናልኩ፡ክጽሕፍ ኣይከኣልኩን።ነዚ ናይ ስብሓትን ኣማኑኤልን ተምኽሮ እንኸዝር፡ወነይ የላዕለኒ ኢዩ።እዚ ክበሃል ከሎ፡ኣብ ጉዳይ የማነ ባሪያን ገለን ኢዩ እምበር፡እታ ዝወቐመይ ይሓናጥጥ ኢዩ፤የላኻ ፍጹም ዕጉብ ተዘይኩንኹ።ብሎ፡ብዛዕባ የማነ ባሪያ ድሕሪ 13 ዓመት ጸሓፍን ወ ክጽሕፍን ኢዩ ዝብል ሰሃሮይ እጅምሮ ኣለኩ።ብሎ ብትርጉም ናጽነት ትገልጽ ግጥሙ ክብገስ ኢዩ።

“ወዲ ሰብ እግርን ኢድንምበር ሕልና ክእስር ዓቕሚ የብሉን።”
የማነ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ሰውዲ

ብሕይወት ንምንባር ብሰላም፤ ናጽነትዮ መብራህቲ ጸላም፤ ንራህዋ ቅሳነት እፎይታ፤ ናጽነት የብሉን መሳታ።

የማነ ባሪያ፡“ባሪያ ሕዝብን ባሪያ ሃገረን ኢዩ።” ትብል ኣዘራርባ፡ስነ-ጥበበኛ ኢትዮጵያ ገብረትንጎሳኤ ሚሒር ሰሓቢትን ገላጺትን ኢዩ።ንባሪያ፡ኣነውን ነዛ ዘረባ ካብ ዝሰምዓ፡ኣብ ሓጺር ጽሑፋታይን ይኹን ኣብ ወግዕታታይ እናሻዕ ኢዩ ዝጥቐመላ፡እም ሎሚ’ውን ክጥቐመላ ተቐሰብለ ኣለኩ።ንግደ ሓቂ ድማ፡ባሪያ፡ባሪያ ሕዝብን ባሪያ ሃገረን ምዃኑ እልቢ ዘይብሉ ምስኽርነት ትረኽበሉ ኢካ።

የማነ ባሪያ፡ከም መጠን ሓልል ባህሪኡን ልግሱን ብዙሕ ኣይተጽሓፈሉን ኢዩ።ኣብ ዓለም፡ንኢየሱስ ክርስቶስ ኩነ ኣብራሃም ሊገንን ዝርከብዎም ብቐዳምነት ደረጃ እምብዛ ዝተጽሓፈሎም ኢዮም።ካልኣትንውን ብዙሓት ኣለዉ ኢዮም ብመጠን ዘበርኽትዎ ዝተነግረሎምን ዝተጽሓፈሎምን።ኣብ ምድረ-ሓበሻ ግን ናይ ምጽሓፍ ባህልን ልምድን ስለዘይብልና፡ነቶም ዝገበሩልናን ሕይወቶም በጃና ዝመጠዉን ኣሸምባይ’ዶ ክንጽሕፈሎም፡ክንዛረብሎም ኩነ ክነግረሎም ኣይከኣልናን ኢና።ንግደ ሓቂ፡ ነቲ “ንዝገበረልካ ወይ ግበረሉ ወይ ንገረሉ!” ዝብል ዓሚዮቕ መሰረት ዘለዎ ኣበሃህላ ኣበው ኣሎ ኢዩ።

ብመንጽር ካልእ ራኢካ የማነ ባሪያ፡ከም ኣብራሃም ኣፈፈርቂ፡ከም ጥላሁን፡ከም ኪሮስ ኣለማዮ ወዘተ ብዙሕ ይዝረበሉ ኢዩ።ኣብ ልቢ ታእላው ዘይብሎም ዕዙዝ ፍቕርን ኣኽብሮትን ከምዘሎ ብቐሊሉ ትዕዘቦ ኢዩ።እዚ’ውን እኹል ኢዩ ትብሎ ዘይከኸውን ይኸእል ኢዩ።

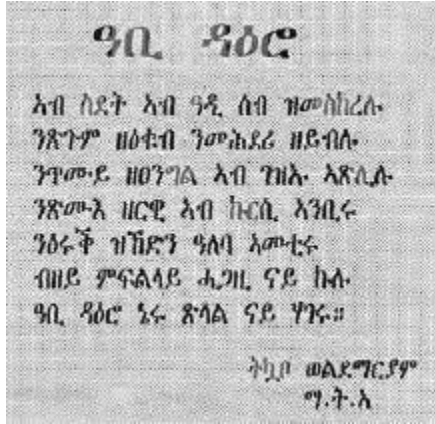
ቐድሚ፡5 ዓመትን 6 ወርሕን ይገብር፡ምስ ኣብራር ዑስማን ብመራኽቦ ነዋግዕ ነበርና።ሓደ ካብቲ ነጥቢ ብዛዕባ ጥበብን እኒ የማነ ባሪያ ምንባሩ እዝኸር ኢዩ።ኣብራር ኣብ ልዕሊ የማነ ባሪያ ዘይተኣደነ ኸብርን ፍቕርን ከምዘለዎ ካብ ዕላሉ ክዕዘብ ግዜ ኣይወስደለይን።ብርግጽ ድማ፡ከምቲ የማነ ብዝሞተ ናብ ስድራቤቱ ዝጸሓፎ ምርኣይ እኹል ኣብነት ኢዩ።

ከማኻ የማስለና
የማነ ገብረሚካኤል ብዕሽልንትካ መቐልሰቲይ ሓወይ ነን ድሃይ ኣጥፊእኪ። ኣላን ኣደን ደቅን ጽንጻት ይሃብኩም ሓፋሽ ህዝቢ ኣርትራ ሓዚኑዮ በቲ ተባዕ ውላድኩም ሓዘን ይለክል ተደግጻሉ ባዕልኹም። ደረፍቲውን ንኸለሉ ባዕልና ሓዘንና እታ ቀንጺ ገዛና ሂብኩምዮ መድኣኔ ዓለም ኣበና። በል የማነ! ኣላ ድኻ ምዃንካ ሰላሴ ባዕሉ ይፈልጥዮ በለ ዝፈልጥ ከእ ወሲኻካ ቤቱ ከህበካ ካብ ዓለም ፈልዮ። ኩልና ከማኻ የማስለና ኣብ ባዕሊ ሂወት ከህበና የማነ ሓወይ ተሓበን ጭና ከይተረፈት በኺየትልካ እዮ። ሞትካ ግን ንዓና ሃንደበት ኮይኑና።
ካብ ሓፍትኻ ተጋ/ትበርህ ተሰፋሁኑይ

“የማነ ገብረሚካኤል፡ዓቢ መምህር፡አብ ስነ-ጥበብ ጥራይ ዘይኮነ፡አብ ስነ-ምግባር እዉን ከምኡ ኢዩ።ለውሃቱ፡ሓልዮቱ፡አብ ዘለዎ ኣኹብሮት፡አብ ድካ ዝብል ቐጽል ስም ሓዙካ፡ካብዛ ዓለም ብምት እንተተፈለየና፡መንፈሱ ወትሩ ምሳና ኣሎ።ብምኽኒያት እዚ መሪር ሓዘንዚ ንስድራቤት ድምጻውን ስነ ጥበባውን የማነ ጽንዓት ይሃብኩም እብል።” ዝብል ኢዩ ኔሩ።

ወዲ 48 ዓመት ኮይኑ ካብዛ ዓለም ዝተፈለየ ባሪያ፡ምስ ሓርበኛ ተጋዳላይ ጴጥሮስ ሰሎሞን ኣብ ግዜ ቁልዕነቶም ደቂ ገዛውቲ ኢዮም ኔሮም።እዚ ድማ ኣብ ዓመተ 1958/59 ዓ.ም.ፈ ኩነ ኣብ 1963/64 ዓ.ም.ፈ ኢዩ።የማነ ኣብ ኣባሻዉል ተወሊዱ፡ንኽልተ ዓመት ብዝተቐመጠ፡ካብ ሓደ ገዛውቲ ናብቲ ሓደ ይቐያይሩ ብምንባሮም ኢዩ።ክልተ ግዜ ወይ ዓመታት ምስ እኒ እንዳ ሚኒስተር ነበር ጴጥሮስ ሰሎሞን ከም ደቂ ገዛውቲ ክኹኑ ዝከኣሉ።በዚ ድማ ርእይትኡ ከምዚ ኹብል ዘስፈሮ።

“የማነ ለዋህ፡ጥዑም፡ከም ዓርኺ ተፈታዎይ፡አብ ስፖርት ኣዝዩ ዝግደስ ሰብ ኢዩ ኔሩ።ካብ'ቲ እዋን ቁልዕነትና፡ነቶም ብቐረባ ንፊልጦ ዝረአየና ዝነበረ ፍሉይ ስነ ጥበባዊ ተውህቦ ኔርዎ ኢዩ።አብ መጀመርታ ሱሳታት፡ንኣቐልቦ ብዙሓት መንእሰያት ዝስሕብ ናይ ድራማን ግጥምን ካልእ ንጥፈታትን መሳጢ ናይ ስካውንት መደባት ኔሩ።የማነ ተውህቡኡ ንኸፍትን ዕድል ዝረኽበሉ ኣጋጣሚ፡አብዚ ይመስለኒ።ብሙዚቐና ባርቡይ ተስኒዩ፡ብዕሉ ብዘዳለዎ ግጥም ዜማን ኣብ መድረኽ ኪዋሳእ ባቐዑ።በዚ ድማ ተውህቡኡ ኣፍደገ ብምርካቡ ክሳብ ኣብ ዝለዓለ ዝና ዝጓናጸፍ መድረኽ ቐጸልዎ ኢዩ።”

“ሓዘንካ ንኸትገልጽ ዘሸግር ሞት የማነ፡ስቅያቱ መሪር'ዩ።አብ ህዝብን ኣብ ስነ ጥበባውያን ናይ ኤርትራን ዓቢ ሃጓፍ ገዳፉ ዝሓልፍ ዘሎ ፍቕር ስነ ጥበባዊ ብፍላይ ከኣ ፍትው ሰብ፡አብ መንፈስና ህሉው ንክከውን ዘኸእሎ ልዑል ተግባራቱ ወትሩ ምሳና ዓቂብናዮ ኣለና። ብኣካል ካባን ብምፍላይ ዝስመዓና ከቢድ ሓዘን ንኸንጸወር ግን ጽንዓት ይሃብና።ጽንዓት ይሃብኩም።” ድምጻዊ ኣብራሃም ኣፈወርቂ ካብ ከተማ ሮማ ዝጸሓፎ ኢዩ።

ኸቡራት ኣንብብቲ፡እዚ ብዛዕባ መቐርቡን መሳርሕቱን ዝበልዎ ንግዚኡ ኣብዚ ደው ከብሎ እሞ፡አብ ዝቐጽል እናቆንጨብኹ ክጽሕፎ ክፍትን ኢዩ።ናብ ካልእ ብማዕዶ ወይ ድማ ቢጋጣሚ ጉዕዞ ሕይወት ንባሪያ ዝተላለይዎ ወይ ዝፈልጥዎ ክተናኸፍ ክፍትን ኢዩ።

ኣብ ኣዲስ አበባ ኢዩ።ሓንቲ ኣደ ጓለን ኣብ ዓዲ ዓረብ ብሓደጋ ሞይታተን ኣብ ከቢድ ሓዘን ብምንባረን ኪንበጽሑንን ከነጸናንጻጻንን ናብ ቦሌ ሚካኤል እመላለስ ነበርኩ።እዋኑ፡ቐድሚ 8 ዓመት ኣቢሉ ኢዩ።እዘን ኣደ፡ወግዒ ተተቐሪቡ ፈታዊትን ተጻዋቲትን ኢዩ።ሓደ መዓልቲ፡ተኣኺብና ወግዒ ይጅመር እሞ የማነ ባሪያን ባህሪያቱን ኣብ ዝኸድካዮ ካብ ዝዕለል ብምዃኑ፡ርሒብ ዕድል ረከብና።

እዘን ኣደ፡ወይዘሮ ተበርህ ይበሃላ። ኣብ ጥቃ ቤት ጽሕፈት ሕጊግደፍ ኣብ ካምፖ ፖሎ ኢዩ ኔሩ ገዛውተን።ሓደ መዓልቲ ኣብ 1989 ዓ.ም.ሓ ወርሓት ክረምቲ በለስ ይሸግ ነበራ።በዚ ድማ፡ናብ ባሕቲ ሓምለ 1989 ዓ.ም.ሓ ዘውግሕ ናብቲ በለስ ዝከፋፈለሉ ቦታ ከባቢ መደበር ከይደን፡ እታ ዝርካበን ዓዲገን ናብ ቤተን የምርሓ ኣለዎ።አብ መገዲ፡አብ ጥቃ ባር ሞካ፡ ሓደ መንእሰይ ዝመስል ወዲ፡ “ኣደይ...ኣደይ... በልስ ዲኸን ሓዘኸን ዘለኸን?” በለን።ንሰን ድማ፡ “እወ! እወ! በለስ ኢዩ።ንግሆ ምድሪ ክትበልዕ ደሊካ ወይ ክትሕንሸሸልና ኢልካ ኢካ?” ኢለን መለሳሉ።

ንሱ ከኣ፡ “እው፡ሃባኒ ኢኪን በለስ ክበልዕ ደስ ኢሉኒ ኢዩ ዘሎ” ምስ በለን።ነቲ ተሰኺመንኦ ዘለዎ ገረወኛ መትሓዝ በለስ ኣውራጃ፡ኪቐርፋ ደው በላ ኣብ ኣፍደገ ባር ሞካ።ንሱ ቅልጢፍ ኢሉ፡ባዕሉ ቐሪፋ ክበልዕ ይጅምር ኣሎ።ወዮ ወ/ሮ ተበርህ ኣመና ሓርቢትወን ኣሎ።ባዕላይ ዘይቐረፍክሉ ብዝብል ስምዒት ኢዩ።ዝተወሰነ ባዕሉ ቐሪፋ ድሕሪ ምብላዕ። “ክንደይ ኢዩ ሕሳብ ኣደይ!” በለን።ንሰን እቲ ሕሳብ ብዝነገርኦ ምሒር ሓዚኑ፡ወሒዱ ማለቱ ኢዩ።

ዘመን ተቐይርኲ ስደተኛ ኮይን ብሰኩታ ዝብር ኮይይ ኣደኒ ኣሳብ ልቡ ዘይፍጽም ሰና መስተግሳል እናተገደኣ ዝብር እየኹ ምዃንካ ተሰል። ከሓተየኹ እኒ መልሰይ ዘመን ስለምንታይ ከለእኹ ስኒት ፍቕር ሓበን ሰብኣዊ መሰልይ ክብረይ ተገጢጥኹ ንሓርን መከራን ንዕኔጋ እውረደኹ። ምድረዓና ኮይን ሸኻ ለምላም ሳዕሪ ኣቐጽልተና ነጅሎ ገለል ተጠልፆ ሕብሪ ወርያትኹ ተይሩ መሬት ኣደራቕኹ ሰናይ ዝብረ እካሓኝ ገርኹ። ሰናይ ኢኻ ዘመን መዝገብ ተመክር ንኸኔታት ንግሉ ለሚ ትቐይር ወሳኒ ተራ ኢኻ በጻል ዓቢ ገደ ወርያዊ ተፈጥሮ ፈለግ ዝተወልደ። መሬት ከምዘይናቱ ኣትራራ ዘይረገጹ ስደተኛ ገርኲ እይምረጽ እይመርጽ።

“አደይ...ሎሚ ባሕቲ እንድቶ ሓቀይ።” በለን።ወ/ሮ ተበርህ አቅራቢውን ብንግህኡ ማለት ኣጋ ወጋሕታ ንዕዳጋኣን ዝመሰሰለን መንእሰይ ወዲ ተመሲጠን ኢያን ዝርእየኦ ዘለዎ። “ባላ፡ ናይ በለስኽን ሕሳብ እንህልክን።ሎሚ ድማ ባሕቲ ስለዝኮነ ምስ ደቅን ቡን ኮፍ ኢልክን መስተይ ተኩስክን ኢሉ።ገንዘብ ወሲኹ ይህበን።እቲ መጠን ገንዘብ መዐደጊ ኪሎ ሽኮርን ኪሎ ቡንን ብምንባሩ።ንወ/ሮ ተበርህ ፍሉይ ባህታን ሓጎስን ተሰምዐን።ምኽኒያቱ።ንግሆ ምድሪ ባሕተን ኣብሪሁለን ኣሎ።

እንተኩነ፡ሓጎስን ዝዘረግ ከመቐጽበት ወረ ሰምዓ።ንሱ ድማ፡ እታ ምስኣን በለስ ሒዘን ዝኸዳ ዝነበራ ሰበይቲ፡ምሕድማ ቢለን ክጽበያ ድሕሪ ምጽናሕ፡መገደን እናሳገማ ከለዎ፡ “እቲ...ክንደይ ትሓሰሚ፡ባዕልኺ ከ ዘይትቐርፍሉ ኢኺ።” ትብለን።ወ/ሮ ተበርህ ግን ብሓጎስ ተሰራሲረን ኣብ ምምስጋን ተጻሚደን ኢያን ዘለዎ። “እዋእ...ንምኽኒ ኣዚ በለስ ዝዳገልኺ መን ምኽኒ ፈሊጥኹዮ ኣለኪ’ዶ።” ኢለን ይሓተን።

“አይፋለይን...ወሪዶኒ ብንግህኡ ደኣ ፈጣሪ መልኣኽ ዝኩነ ሰብ ሰዲዱለይ፡ባዕሉ ቐሪፉ ምብልዑ ከይ’ኣኸል ድማ መውዓሊ ባሕታይ ገንዘብ ሂቡኒ ኢዩ፡ናይ ቡንክን ሽኮርክን ኢሉ።አምላኽ ሓሳብ ልቡ ይሃቦ፡ጽኑዕ የርግጾ ጥራሕ ኢዮ ዝብል ኣነ...”፡ብምባል ምላሽ ይህባ። “እዎእ...የማነ ባሪያ ኢዩ እኮ፡ቁሩብ ከ ኣይትሰኽፍን ባዕሉ ቐሪፉ ክበልዕ፡ እንታይ ኣለዎ ባዕልኺ ዘይትቐርፍሉ፡ዋላ ባዕለይ ክቐርፎ ኢዮ ተበለኺ፡ከምኡ ክትገብሪ ኣይነበረኽን ወዘተ” ብዝበለኣን።

ወ/ሮ ተበርህ ብድንጋጾ ገረወኘኣን ኣውራጃን ናብ የማነ ገጸን ተሃንፈጸ።የማነ ባሪያ ድማ ባር ሞካ ኣትዮ ኣሎ።በጃኩም ጸውዑለይ።ዘይግበር ኢዮ ገይረ።ተጋጊዮ ኢዮ እናበላ መሬት ሓውሲ ቐውጢ ይገብራኣ ኣለዎ።ምኽኒያቱ፡ባሪያ ኩይንዎን፡እሞ ድማ ባዕሉ በለስ ቐሪፉ ምብልዑ ምሒር ጣዕሳን ሓዘንን ኩይኑ ተሰምዐን።ባሪያ ግን እንታይ ኩን ኣጉዳሊ ወይ እንታይ ኩይንን ቢሉ ናብ ደገ ይወጽእ።

“እንታ የማነ፡እንታ የማነ ንዓይ ክትሕፍር፣ ንዓይ ከተዋርድ ዲካ ባዕልካ ቐሪፍካ በልዕካ።ኣነ እኹ ብስምካ ጥራሕ ኢዮ ዝፈልጠካ።ንስካ ምኽንካ ተዝፈልጥ ጨሪሰ ኣይምስቐረፍኹካን ኔረ።ሕጂ ድማ እዛ ምሳይ ትኸይድ ዘላ ሰበይቲ ኢያ እኹ የማነ ባሪያ ምኽንካ ነገራትኒ...” ይብልኣ።

ንሱ ድማ፡ “አይይይይይይይይይይ ማማ ሽግር የብሉን።ባዕለይ ኢዮ እኮ ደስ ስለዝበለኒ ቐሪፈ በሊዔ እምበር ካልእ ኣይኩነን።እዚ ከኣ ተራ ነገር ኢዩ።አዴታትና ኢኽን እኹ፡ኣነ ድማ ገንዘብ ኣውሒደለን ኣብ ኢደይ ዘይብለይ ብምንኻኑ ኢላ ክሓሰብ ጸኒሐ እምበር እዚስ ሽግር የብሉን ኢዩ።ማማ ብናትይ ኣይትሕሰባ፡ጥራሕ ምስ ደቐክን ኩይንክን ባሕትኽን ሕጉስ መዓልቲ ግበርኣ ኢኽን።” ቢሉ ተፋነወን።ንሱን ግን ኣይተውሓጠለንን።ሙሉእ መዓልቲ ንባሪያ በለስ ኣቐሪፈዮ ዝብል ሓሳባት፡ ኣብ ሓንጎሉን ክወናጨፍ ወዓለ።

ድሕሪ ዝተወሰነ ኣዋርሕ፡ሞት የማነ ባሪያ ብዕለት 5 ሕዳር 1997 ዓ.ም.ፈ ብዝተሰምዐ፡ካብተን ብኣውያትን ሜላትን ንመሬት ቐውጢ ዝገበርኣ ሓሽከት ኣንስቲ፡ሓንቲ ወ/ሮ ተበርህ ነበራ።መሪር ሓዘን ተሰሚዕወን።ብካ ዘይተፋለጥኸዎ ...ዝዓይነቱ ብኸያትን ንብዓትን ኩፍ።...” ከምዚ ክብላ ንግብርን መጋብርን ባሪያ ተመሲጠን ከውኸዓ እዝኸር ኢዮ።

በሉ እስከ፡ኸቡራት ኣንቡብቲ፡ንሎሚ በዛ የማነ ባሪያ ምስ ጋዜጠኛ ማና ኪዳነ ቐድሚ 21 ዓመት ኣቢሉ ይገብር ኣብ ዝገበሮ ቻለ መጠይቕ ክፍለየኩም ኢዮ።ኣብ ዝቐጽል የራኸበና ክብል እፈቱ።

